

Celek a celkovost

Zvenčí hleděno není rozdíl mezi celkem a hromadou možno žádným způsobem aktuálně uznamenat ani zaregistrovat. Rozpoznat pravý celek lze jen v čase, tedy v událostnosti dějství, které nějak k sobě náleží, které je nějak sjednoceno, tj. které umožňuje onu sjednocenost rozpoznat. Tuto schopnost má ovšem každý člověk, pokud ji uměle nepotlačuje a pokud od ní neabstrahuje, což dělá většinou hlavně z tzv. „vědeckých“ důvodů; ovšem i v takovém případě mu aktuálně viděné může „dávat smysl“ pouze v rámci nějakého myšleného kontextu, v němž „časovost“ je jakoby skryta, ale ve skutečnosti nechybí. (Dokladem jsou např. Rohrschachovy testy, které nutně předpokládají zapojení pouze viděného do nějakého kontextu, který vidět není; to je funkce „fantazie“.) Proč tomu tak je? Proto ke každému skutečnému (pravému) celku náleží i jeho nepředmětná stránka, a k té právě není možný přístup zvnějšku, tedy jako k „před-mětu“, tj. k něčemu, co je „před“ námi. Odmítat „celky“ a „celkovost“ znamená tedy odmítat události (pravé) a událostnost, odmítat „subjekty“ jako skutečné aktéry (a zprostředkovatele „vlivů“, nikoli jen jako „následky“ vlivů), atd. atp.

(Písek, 100130-2.)